

Kmetijski list

Glasilo „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Narodna:

Din 20—
Din 15—
Din 7-50
Din 1—

Kmet pomagal si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!

Iskrati:

za vsaki listni od 10 petič vrst naprej 1 Din 100
za vsaki listni od 10 petič vrst naprej 1 Din 200
za vsaki listni od 10 petič vrst naprej 1 Din 300

Uredništvo in upraviteljsko mesto je v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7, v hiši „Ekonom“.

Nervoznost g. Korošca.

Dokler so Radičevci od daleč gledali in pozneje le malo bližje prišli v Beograd, je bil gospodin Korošec tam dobi »machere« prečanske politike. Po-
nomno se je držal v tej vlogi in po-
vsem je bilo opaziti, da mu ta glorijska
zelo prija. Klerikalci so se smatrali
po vsem tem sami za silno veličino in
tako je zadovoljstvo cvetelo na celi črti.
Razmere pa so se od takrat silno
spremenile. Hrvatje so v Beogradu
začeli politiko voditi sami, Korošec
mešetarjenje pa so zavrgli. Zgodilo se
je še več. Niti obveščali ga niso več o
poteku pogajanj, zvezda njegove sla-
ve je vse globlje tonila in ni čuda,
če je postal v tej osamelosti in pozab-
ljenju ves bolan in nervozen. In ko se
je ta nervoznost polotila cele kleri-
kalne stranke, je bil Korošec primo-
ran sklicati v Ljubljani nekakšno
vodstvo, kjer je skušal zbegane kroge
potolažiti. Njegov govor pa je samo
izdal nezadovoljstva nad izranžir-
anjem klerikalne politike, kar je za
vse nas samo veselo in dobro zname-
nje. Jezil se je v nedeljo v nekakš-
ni tiskarni, zdaj v jugoslovanski tiskarni,
da je »vsebinski sporazum, o katerem
se sedaj toliko govori popolnoma raz-
ličen od vsebine sporazuma, ki ga je
opozicija napisala za svoj program.«
Ta »opozicija« je bil namreč on in kleri-
kalna stranka. Nadalje jim je tožil,
da »sporazum, kakor si ga sedaj ob
razgovorih med Pašičem in Radičem
zamišljajo, pa ni stvarni in veliki
narodni sporazum, ampak le sporaz-
um, ki bi omogočil skupno vladno radi-
kalov in radičevcev na podlagi seda-
njega fiktivnega stanja.« — Rekel je
tudi, da »sporazum, za katerega se
sedaj vrše razgovori, vsebuje le
zahteve: da se overovijo osporjeni hr-
vatski mandati, da se da svoboda Ra-
diču, dr. Mačku in tovarišem, da se
uporaba zakona o zaščiti države glede
Radičeve politične organizacije ukine
ter da se preneha s preganjanji hr-
vatskih volilcev.«

Ko konča g. Korošec to, pa kon-
statira, da je »gotovo, da se vodijo
pregovori o gorenjih točkah, če pa ne
z namenom, da se ustvari tudi Pašić-
Radičeva vlada, smatram za drugo
vprašanje.«
Iz vsega tega gleda torej samo ner-
vuznost g. Korošca, katerega vpraša-
mo:
Ali ve, da so Hrvatje razdelili spo-
razumevanje v več etap?
Ali ni kot predhodno poglavje po-
trebno vse to, kar Hrvatje zahtevajo
z verifikacijo, naglim postopanjem zo-
per Radiča, oprostitve Mačka in tova-
rišev, ki so nezakonito v zaporu, kar
je potrdilo sodišče, nadalje obznana
in preganjanje Hrvatov?
Ali ni to zahteva cele »opozicije«,
torej tudi gospode klerikalcev?
Ali veruje g. Korošec, da se spo-
razum vodi samo za skupno vladno ali
pa tudi za veliki narodni sporazum, če
sam sebe vprašuje, da je to drugo
vprašanje?
Ali ne ve g. Korošec, da je za tak
veliki narodni sporazum absolutno po-
trebna skupna vlada, ki bi vse težko-
če odstranila in izvršila pripravljala
dela?
In naposled še najvažnejše: ali se
g. Korošec ni prav nič zavedal, da bo
s svojim govorom najbolj ustregel Pri-
bičević-Zerjavovi kliki, ki se trese
pred sporazumom kakor hudčič pred
križem in tako sporazum najbolj
diskreditiral? In da bo s tem sporaz-
umom samo škodoval? Ali smatra dvi-
ganje upadle borbenosti pri klerikal-
ni stranki za večjo važnost od sporaz-
uma samega?
Vse to naj g. Korošec sedaj pre-
mišlja, pa bo sam uvidel, da je v ne-
deljo samo blamiral svojo politiko,
drugačnega namena pa ni dosegel. V
ostalem smo mi zelo veseli, da go-
spodin Korošec tako naglo pada iz
ene pogreške v drugo in da klerikalna
slava tako naglo tone!
Tovariši, s podvojeno silo naprej!

Sladkorno vprašanje.

V četrtek je ves dan narodna skup-
ščina razpravljala o interpelaciji o ta-
kozvanem sladkornem vprašanju, ka-
tero je stavil v imenu zemljoradniške-
ga kluba posl. Dimitrije Vujić na g.
predsednika ministrskega sveta, od-
govarjala pa sta trgovski minister dr.
Grisogono (Zerjavov demokrat) in dr.
K. Miletić (rad.) Vprašanje je važno
ne samo za tiste kmetovalce, ki pride-
lujejo sladkorno peso in pa za priza-
dete fabrikante, ki prve izjemajo, ne-
go se tiče vseh nas, ki ta sladkor pre-
drago plačujemo. Vse prebivalstvo v
celi državi je na tem vprašanju zainte-
resirano, ker konsumenti za sladkor
so pač vsi državljani ne glede na sta-
rost in spol. Zato je jako zanimivo
konstatirati, da je slovenski dnevni
tisk to važno interpelacijo z demokrat-
ske kakor s klerikalne strani le rahlo
omenil, od vseh 20 klerikalnih po-
slancev pa ni niti eden čutil potre-
be se oglašiti k besedi, da se vedno
izigravajo kot najbolj socialna stran-
ka in govore povsod, kako jim je
splošni ljudski blagor na srečo. To po-
vršno poročanje o odnosu to molčanje
ima svoje vzroke.
V Beogradu pa je vladalo za raz-
pravo veliko zanimanje, tov. D. Vu-
jić je žel velik uspeh s svojim zname-
nitim govorom in za nedeljo 7. junija
je bil sklican od vseh beograjskih or-
ganizacij javen protestni shod zoper
tako postopanje vlade proti ubogim
konzumentom. Najprvo je tov. Vujić
govoril o grdem in brezsrčnem izze-
manju od strani fabrikantov pri tistih
kmetih, ki po Banatu, Sremu in Srbiji
sladkorno repo pridelujejo. Podal je
natančen račun o velikem dobičku fa-
brikantov in o malih prihodkih kme-
tov, ki to vrednoto ustvarjajo. Predočil
je ostudni plan za prihodnje leto, ki
so ga ti špekulanti izdelali s tem, da
ne puste posejati toliko zemljišča s
sladkorno repo, kakor ga je bilo lani,
zato, da se bo lani zaostali sladkor
dražje prodal in da bo dobiček še več-
ji. Lani smo namreč pridelali okrog

13.000 vagonov sladkorja; ker ga do-
ma porabimo okrog 7.500 vagonov, ga
je dosti ostalo za izvoz. Ker je pa na
svetovnem trgu sladkor najmanj 3 do
4 dinarje cenejši, nego pri nas, se zdi
našim fabrikantom dobiček premaj-
hen, zato ga hočejo le doma v državi
prodajati, kjer ni konkurence zaradi
visoke uvozne carine na tujezemsko
blago. Tov. Vujić je povedal, da jedo
celo na Portugalskem sladkor cenejši,
nego v naši državi, da si ne pridelu-
jejo tam niti repo doma, niti nimajo
domačih sladkornih fabrik, pri nas pa
imamo 6 privatnih in dve državni in
vendar je navzlic osmim fabrikam in
izvanredno ceni in dobri sladkorni
repi v naši državi naš domači sladkor
najdražji izmed vseh držav na svetu.
Razume se, da so se ob takem odkrit-
ju zgražali celo vladni poslanci. Naša
uvozna carina znaša na sladkor v koc-
kah 4.70 Din na kg in 3.45 Din na kg
kristalnega sladkorja. Vso to ogromno
razliko in po vrhu še razliko v voznini
spravijo v svoje žepne nenasišni fabri-
kanti. Ko so poslanci vpili kdo so to,
je tov. Vujić naštel med drugimi tudi
lepo število zanimivih imen. Dejal je:
g. minister dr. Gjuričić ima 1500 del-
nic v fabriki v Črvenki, nadalje g. mi-
nister Simonović, g. poslanec Kobasi-
ca je v upravi fabrike na Čukarici, tu
je tudi general Živković itd.
Minister trgovine je odgovarjal, da
državne fabrike sicer niso v kartelu,
češ, da kartela ni, a da so sodelovale
v »sporazum« v Osijeku, kjer se je
bila lanskega leta dvignila cena sla-
dkorju. Nihče pa ni povedal, kdo je bil
tisto dovoljenje dal. Zato je dobro, če
mi to otmemo pozabnosti. To dovolje-
nje državnim fabrikam, da smemo s
privatnimi sodelovati in »sporazume-
vati« se za podražanje sladkorja nad
našim ubogim domačim konzumen-
tom, je dala vlada 17. oktobra 1924,
to je tista vlada, ki je imela tudi štiri
klerikalne ministre. Lep krščanski so-
cijalizem, kaj ne.
Posebno zanimivo pa je bilo poglav-

je, ko je tov. Vujić opisoval medseboj-
no izkoriščanje »sporazumljenih fa-
brik«. V Belju n. pr. v državni fabriki,
ki stoji pod nadzorstvom samega go-
spoda ministra financ, je 800 vagonov
sladkorja zapečatila kontrola minist-
stva financ, torej drugi oddelek istega
ministra, ter je ta sladkor držala pod
zaporo tri mesece, češ, da ni plačana
trošarina. Ko so se čez tri mesece raz-
lični organi ministra financ med seboj
zmenili in zmolili sv. Birokracij in so
privatne fabrike lepo založile domači
trg iz privatnih tvornic — a samo ta
daje dobiček! — je državni sladkor
ostal za izvoz, za konkurenco s če-
skim sladkorjem, ki je več kot polovi-
co cenejši. Tako so tudi s te strani
»očuvali« državno premoženje.
Navzlic takim gorostasnim činjeni-
cam, s katerimi je dokazal tov. Vujić,
da so tovarne za sladkor izvlekle iz
žepa naših domačih konzumentov
preko normalnega zaslužka, s kate-
rim se zadovoljuje industrija drugod
po svetu, še nad 200 milijonov dinar-
jev, je vladina večina sprejela na od-
govor ministrov prost prelaz na dnev-
ni red. Z drugimi besedami: fabrikant-
tom bo dovoljeno še naprej odirati
kmeta, ko bo prideloval sladkorno
peso, zraven njega pa še domačega
konzumenta, ki si zaradi visoke cari-
ne ne bo mogel pomagati s tujim bla-
gom. In ti »domači« fabrikanti, ta na-
ša »mlada, nacionalna industrija« ima
pri nas — to je povedal g. minister
Grisogono — samo tuj kapital, tak
tuj kapital, ki nima interesa, da pride-
lamo več sladkorja doma, nego ga ra-
bimo za izvoz.
In take gorostasne stvari naš tisk s
klerikalnega kakor mladinskega tabo-
ra komaj da omenja...

Brezposelnost in kmet.

(Piše kmet iz okolice Kranja.)

Dandanes velikokrat beremo, da je
tu intam na tisoče delavcev brez dela.
Marsikateri se vprašuje: zakaj, ker
nam kmetom dela nikdar ne zmanj-
ka, dočim so delavci dostikrat kar čez
noč ob delo in s tem ob kruh. Ako
stvari premotrimo, vidimo, da kmet
krvavo potrebuje delavce za najnuj-
nejša dela, a jih ne more dobiti, na
drugi strani pa toliko ljudi brez dela
in zaslužka. Ako človek to stvar raz-
mišlja površno, se mu zdi skoraj ne-
mogoče. Kmečki človek, gospodar,
gospodinja ali kratko rečeno vsa dru-
žina in še celo otroci, ki so komaj
zlezli iz materinega naročja, kakor
tudi stari betežni ljudje, ki se že od
starosti pripogibajo k materi zemlji,
vse gre od zornega jutra do trde noči
in še dostikrat pozno v noč in mora
delati kot črna živina. Mogoče bo ka-
teri rekel, da to ni resnica, pa poglej-
mo nekoliko nazaj. Pri nas je več
kmetov, ki so pred nekaj leti zaposlili
po dva hlapca, dve dekli in enega pa-
stirja, to je par let pred vojno in tudi
do vojne. Ako pa pogledamo danes
na te kmetije, vidimo, da je gospodar
brez hlapcev in da ima samo eno de-
klo in še kakšnega zanikrnega pa-
stirja. Pomislimo, da je ravno isto po-
sestvo in se obdeluje ravno toliko
zemlje, kot takrat, ko je imel gospodar
zadosti poslov. Sedaj pa poglej-
mo, zakaj mora kmet tako neusmilje-
no garati.

Prvi vzrok je pomanjkanje delav-
nih moči. Danes kmet absolutno ne
more dati klapcu 25 do 30 tisoč kron
na leto in dekli 18 tisoč kron in pa-
stirju 10 tisoč. Ne dolžim tukaj po-
slov, da zahtevajo preveč, nikakor ne,
toda pomisliti je treba, kje bo kmet
vzel tako ogromno vsoto. Ako se po-
vrnemo nazaj v predvojno dobo, ko

Listek.

Zdražbarji.

Kmečka povest iz predvojne dobe.

Spisal Metod Dolenc.

(Nadaljevanje.)

Sklénili so, da pridejo koncem tedna Zabka-
rica in Andrejič dopoldne v Šentlovrencu skupaj
in od tam popelje Zabkarica Andrejiča z vozom
k odvetniku.
Storili so, kakor so sklenili.
Isti dan je bil Banič pri svojem odvetniku dr.
Rantu vprašat, kaj je s prošnjo za prisilno dražbo
Andrejičevega posestva. »Baš ta dan se je bila vlo-
žila, prej ni šlo,« je dejal odvetnik, ker ni imel časa.
Baniču ni bilo nič kaj po volji, da se je stvar za-
vlekla. Šel je po trgu in premišljeval, ali bi šel
kar domov, ali si privoščil prigrizek. Imel je seboj
poskušnje vina in si mislil, mogoče bi slučajno
vino spečal v denar.
Z druge strani prihaja Andrejič in Zabkarica
še pogledam jih ne, si je mislil Banič in šel svojo
pot naprej. Iz stranske ulice stopi Mencej. Pride
mu ravno prav pred oči, si misli Banič, da ni treba
onih dveh gledati.
Mencej stopi k njemu.
»Ali se boste spet udarili?« vpraša Baniča
precej po pozdravu.
»S kom?« reče Banič.
»S tema-le!« odvrne Mencej in pokaže na par
onkraj ceste.
»Kaj udarili?! Jaz čem imeti denar! Danes
sem izročil Andrejiča advokatu. Prodaja bo-
reče na glas Banič.
Andrejič ga je slišal.
»Bomo videli!« zakliče preko ceste. »Prej
povej tvoj grunt na boben, predno se premakne
z mojega le kamenček!«

Zabkarica se je smejala in oba sta šla naprej.
Mencej je bil — žejen. Misli si je, Banič je
ravno razpoložen, dajal bo za vino.
»Ali greva na kosilo?« vpraša Baniča nedolž-
no. »Se lahko kaj pomeniva!« — Sem zvedel lepe
reči od Trčka!
»Kaj?« reče naglo Banič.
Mencej ga je prijel pod pazduho in ga peljal
— v gostilno k Balantu.
Privoščila sta si že dobro merico vina. Banič je
že večkrat vprašal Menceja, kaj je neki zvedel od
Trčka. Ali Mencej se je znal vedno izmuzniti...
Slednjič se je Banič ujezil in rekel:
»Mencej, če si res moj prijatelj,« — ravnokar
prejete sta bila bratovščina — »zdaš pa le hitro po-
vej, kaj je s Trčkom?«
»Ti povem! Ampak — ti mi moraš prej oblju-
biti, da tega ne poveš Trčku!« reče Mencej.
»Zakaj ne? Kaj ni kaj pravega?« de je čudeč
se Banič.
»Ej saj poznaš Trčka! Zgaga dela, kjer more.
Vendar ga imam rad, ker mi prinaša stranke, da
dobim dela!«
»No, in kaj veš od njega?«
»Kako te je prešestnajst, da si dobil zadnjih
deset dni zapora, mi je pravil.«
»On mene? Kako neki?«
»Nalagal te je! Prevaril te je! Nikjer ni izve-
del da pojde Andrejič v Ameriko. Pil je v nje-
govi gostilni po litra vina, pa šel naprej k Zab-
karju. Tam je dobil dve kroni, potem k tebi, tam
je dobil večerjo in pijačo, pa vse — za nič, goli
nič!« Mencej se je smejal, Banič pa je postal hud!
»Mencej, ne šali se z menoj! Torej — Trček ni
ničesar proizvedel, ampak me je kar nalagal?«
vpraša srdito Banič.
»Kaj se sedaj ježiš name?« Meni je tako prav-
il Trček in se ti smejal... Ampak obljubil si
mi, da njemu ne poveš ničesar povedal. Besedo mo-
raš držati...!
Banič je stiskal pesti.

»In pri Zabkarjevih je bil tudi?« vpraša Men-
ceja, kakor da bi še upal, da vse skupaj ni res.
»Še prej ko pri tebi!« reče Mencej.
Banič si je podprl glavo s pestmi. Spomnil se
je zemljiškoknjižnega vpisa za Klemenčičev dolg.
»Mencej!« reče s poudarkom. »Tako mu reci!
Da mi ne pride več pred oči. Če ne —!« Banič
gleda divje, vzdigne pest in udari po mizi, da so
kupice odskakovale. Gostilničar je pritekel in mi-
ril, Banič pa je dejal Menceju: »Ne! Nič mu ne
reci... Samo to mu reci, — da naj me pusti
v miru. Veš?«
»Tisto mu že povem,« odvrne Mencej, ki mu
je bilo očitno neprijetno, da je dobila stvar tako
lice. »Ampak molči! Trček ne sme zvedeti, da
sem ti jaz to pravil!«
Banič je natihoma sklenil, da gre kar k svo-
jemu odvetniku povedati, kaj je slišal. Ako ga je
Trček naravnost nalagal, naj se kaznuje Trček,
ne pa on, si je mislil. Ko bo razprava v drugi
instanci, se mora to povedati.
Banič je plačal in odšel. Mencej je ostal, ka-
kor po navadi, rekoč, da pričakuje neko stranko.
Odvetnik dr. Rant je majal z glavjo. Rekel je
Baniču, da bo vse skupaj težko kaj pomagalo!

XVI.

Tisti teden pred Božičem je bil za Mico Bani-
čevo strašen. Vsa je bila obupana. Pisma so ho-
dila, vabila prihajala na moža, da jo je bilo kar
strašno.

Dr. Kropivnik je tožil za stroške v Andreji-
čevi pravdi: okoli 450 K. Za stroške, ki se jih je
Martin zavezal v zaporu plačati do srede grudna,
je napravil rubežen. Sodni eksekutor je zarubil
tri prešiče in dejal, da bo v treh tednih že prodaja.
Andrejič ni plačal Baniču, temveč njegov odvet-
nik mu je naznanil, da bo plačal njegovemu upniku
— Štefanu Zabkarju, Banič naj pride čimprej k
obračunu!

(Dalje sledi.)

je kmet prodal enega vola za 400 kron, hlapcu je dal lona letnih 200 kron, dekli 140 kron, pastirju 60 kron, dobimo končni račun, da je skupičkom enega vola izplačal vse tri posle. — Ako pa pogledamo danes, vidimo, da niti en vol ne vrže toliko, da bi bilo za plačo samo hlapcu. To je prvi vzrok.

Drugi vzrok je pri nas v tem, ker se je zadnji čas precej razvila industrija, kar je za nas kmete zopet v škodo, ker industrija pri večjem zaslužku lahko tudi več plača, kakor kmet.

Tretji vzrok se posebno po vojski opaža, namreč da skoro nihče ne mara več k kmetu v službo, češ, kdo bo garal noč in dan, ko lahko v tovarni dobim delo in delam samo osem ur, a nedelje in praznike sem sam svoj gospod. Le redko kateri fant, ko pride od vojakov, gre še h kmetu v službo.

Sedaj pa pogledimo na žalostne posledice, ki se že kažejo. Kmet omaga poglavlje pod težo dela in skrbi, toda ves njegov znoj in vsi njegovi brezmejni napori ne pomagajo dosti. Zemlja rodi čedalje slabše. Cene kmečkim pridelkom strahovito padajo, davki so brezmejni. Vse to mora privedi kmet v par letih popolnoma v propast. Pogledimo pa še delavca, našega sotrpinca. Ko je še mlad, jo odrine v mesto v nadi, da bo živel v malih nebesih. Dokler je še mlad lahko dobi delo koder povpraša. Fant pride iz dežele še skoraj vsak pošten in zdrav. Prelahko dobi tovariše, ki so že po kvarjeni in tako ima neštivilne priložnosti za zapravljanje denarja, tako se navadi pijačevanja, slabih žensk in vseh drugih lumparij. Zato se prav redko zgodi, da bi kateri kaj prihranil za poznejše resno življenje.

Isto kakor s fanti je z dekleti. Tako gre en čas, ko pa pride v leta, se ponavadi poprime beračenja, ne v mestu, koder je pustila svojo moč in svoj denar, ampak nazaj na kmete. In kako nasilni so ti berači! Samo pogledajte po sejnih ali žegnanjih ali po birmovanjih! Vse polno jih je tam,

da te nadlegujejo. Ako sedež k mizi v gostilni, da se malo okrepčajo, že ti moli klobuk pod nos, ne eden nego več na enkrat. Ako na trgu skleneš kupčijo za kako živino že zahtevajo »božji denar«.

Nisem sovražen revežev, nego globoko pomilujem tiste, katerim je bila usoda tako nemila, da so morali prijeti za beraško palico; toda nasprtnik sem tistih, ki so po svoji krivdi prišli v revščino. Ako kmet dela do skrajnih moči, ko ti drugi pride beračiti v najboljnih letih in če mu rečeš, zakaj ne dela, ti zabrusi obraz: Kmet naj dela, ki je neumen! Pri tem se vse neha. S takimi ljudmi v prisilno delavnico in pod nadzorstvo! Ne razumem zakaj orožništvo ne poseže vmes. Seveda v mestih se jih že znajo obraniti, dočim smo kmetje brez moči. Gorje, ako dobijo taki ptiči samo ženske doma ali otroke! Vse se jim mora dati, kar zahtevajo in bilo je že dosti slučajev, ako jim niso hoteli dati, kar so zahtevali, da so jih berači s palico pretepili. Ako greš na božjo pot, na tucate teh izgublencev te ob potu nadleguje in vso spretnostjo kaže svojo pohabljenost. Če pa jih vidiš na večer, so tako pijani in se tako pretepavajo z bergljami, da kar cunje od njih lete. Ali ni to sramota za nas Slovence, ko tako radi povdarjamo svojo kulturo! Kaj vendar poreko tujci, ko prihajajo k nam? Sramota je tudi, da se ti ljudje čisto izdajajo za vojne invalide, dasiravno niso. Vprašanje radi teh postopačev je resno in se mora rešiti. Je to veliko pohujšanje in naravnost strašna nadloga za kmečko ljudstvo. Jaz sem mnenja, da kar je res revežev, za delo nesposobnih, naj jih živi občina, kamor so pristojni ali pa naj se združi več občin skupaj in naj se jim določi primerno poslopje za stanovanje, zraven pa pametno osebo, da jih bo oskrbovala z vsem potrebnim. Kar pa se tiče lenuhov in pijancev, s temi naj se postopa brezobzirno in naj se pošiljajo v prisilno delavnico in pod nadzorstvo. Kajti kmet ne zmaguje več, da bi toliko trovov redil.

Narodna skupščina.

V torek 2. t. m. se je seja otvorila ob 10. dopoldne. Najprej je bila sprejeta nujnost za načrt invalidskega zakona. Izvolil se je odbor, ki bo proučil ta načrt. Hrvat dr. Polić in tovariši so na to stavili predlog, da se naj minister pravde mlad in dr. Lukinič izroči sodišču, ker je državo oškodoval v znani aferi veleposestva Thurn-Taxis. O predlogu se bo razpravljalo pozneje. Na to so ministri odgovarjali na razna vprašanja poslancev, potem pa se je nadaljevala razprava o kmetijskem kreditu. Govorila sta en Hrvat in en radikal. Ob 1. popoldne se je seja že zaključila.

V sredo je bila seja tudi samo dopoldne. Najprej se je priznala nujnost predlogu za ustanovitev obrtne banke, na kar se je nadaljevala razprava o kmetijskem kreditu. Nič novega se ni zvedelo pri tej razpravi. Ob pol 1. uri je seja končana.

V četrtek je trgovinski minister odgovarjal na interpelacijo zemljoradnika tov. Vujića. Vujić je opozoril na strašno izkoriščanje kmetov od strani sladkornih tovarn. Tovarne — osem po številu v celi Jugoslaviji — napra-

vijo na leto do 500 milijonov dinarjev čistega dobička, kar gre v prvi vrsti na škodo kmetov, ki pridelujejo sladkorno repo. Sploh je dokazano, da tovarne kmeta silno pritiskajo, izkoriščajo in v vsakem pogledu z njim grdo postopajo. Vlada je odgovarjala zelo nerodno in kajpada branila tovarne, za kmete pa ministri niso našli nobene besede. Večina skupščine je seveda odobravalna to protikmetsko stališče vlade. Razprava o tej interpelaciji, ki je bila vladi skrajno neprijetna, je trajala cel dan.

V petek se je nadaljevala razprava o kmetijskem kreditu. Zelo ostro je govoril zemljoradnik Čeda Kokanović — proti načrtu, istotako Radičev poslanec Krajač. Istotako je napadal načrt Davidovičev demokrat Miloš Radosavljevič, češ da je načrt strankarski in bo služil samo pokvarjencem iz vladne večine.

V soboto je vladina večina v načelu sprejela zakon o kmetijskem kreditu, na kar je skupščina prešla v podrobno razpravo o istem zakonu. Sedaj se bo razpravljalo o vsakem členu posebej.

Kaj je novega po svetu?

V BOLGARIJI

še vedno ni miru. Vlada nadaljuje z ubijanjem ljudi, med ljudstvom pa je odpor, tako izgleda, vedno večji. — Začetkom preteklega tedna je vlada v Sofiji naenkrat objavila zopet obredno stanje, a ves promet je ustavila. V torek 2. t. m. v Sofiji nihče ni smel na ulico. Od hiše do hiše so orožniki in vojniki pregledovali vse ljudi, ker je vlada zvedela, da se »ba je« skriva v mestu zopet večje število zarotnikov. Koliko ljudi je pri tem pregledovanju bilo kratko ubitih, se ne ve. Kdor jim ni po volji, ga kratkoma obdolžijo, da pripravlja zaroto proti kralju in vladi in gotov je. Strašne razmere.

V ALBANIJI

je vlada Ahmed beg Zoge zatrla od Italije zaneteni upor. Tako so polentarji zopet dobili eno po nosu!

GRČIJA

se zopet nekaj obnavlja in zavlačuje pregovore z Jugoslavijo, ki so se do prejšnjega tedna vodili v Beogradu. Naši zastopniki so odločno zahtevali, da se železnica od naše meje do Soluna izroči nam v upravo, ker se bo tam prevažalo skoraj izključno naše blago. Radi te zahteve so grški delegati odpotovali domov po nova na-

vodila. Izgleda, da se ne nameravajo kmalu vrniti. Mi na vsak način potrebujemo izhoda na Egejsko morje.

NA KITAJSKEM

in sicer v mestu Šangaj je prišlo pretekli teden do velikih izgrediv proti Japoncem in Evropejcem. Izgrede so baje pripravili agentje ruskih bolševikov. Tujci namreč Kitajce gospodarsko strahovito izkoriščajo in izkoriščano ljudstvo se začne s silo upirati.

Politične vesti.

SKRAJNA POSUROVELOST.

Jožetu Črnko iz Krčevin pri Vurberku se je omračil um in v takem stanju je izginil z doma. Nekaj dni nato so reveža našli v gozdu obešenega. Je to zelo žalosten slučaj, posebno še, ker je Črnko zapustil veliko nepreskrbljeno družino. Ta žalosten slučaj je porabil »Slov. Gospodar« in napisal sledeče: »Leta 1920 je bil izvoljen za predsednika tukajšnje Samostojne kmetijske stranke, ki je pa pod njegovim vodstvom za večno zaspala, vendar je v njegovem bišjo še vedno zahajal »Kmetijski list«. Vun iz naših hiš z brezverskimi listil«

Tolike surovosti so zmožni le gospodje okoli »Slov. Gospodarja«, da tudi take žalostne slučaje izrabljajo v svoje umazane namene. In tak list se celo imenuje verski! Fuj! Kaj bi rekli gospodje, če bi mi začeli prinašati v našem listu resnične umazane stvari iz farovžev in če bi podtikali vsako nesrečo, ki se zgodi v hiši, kjer se čita »Slov. Gosp.«, da je nesreče kriv čita »Slov. Gosp.«, da je nesreče kriv rili, to podlost prepustimo klerikalcem!

ŽERJAVOVA SKRB ZA SLOVENSKEGA KMETA.

Če se človek spomni na obljube, ki jih je delalo mladinsko časopisje pred volitvami ali pa na sladke besede teh agitatorjev, je danes bridko razočaran. Obetali so nebo in zemljo in kdor je bil količkej naiven, ta je pričakoval, da bo dr. Žerjav trosil Slovence štiri dolga leta same prave pravcate — cekine. Zdaj seveda tega ne vidimo, a kar je še hušje, ne vidimo niti prizadevanja, da bi se za Slovenijo kaj doseglo. Ko je minuli teden zboroval v Beogradu finančni odbor, je minister Gregor Žerjav prošil za dovoljenje, da sme porabiti prihranke svojega ministrstva za — novo cesto na Avalo. Avala je mal gricček blizu Beograda z jako lepim razgledom, a je seveda zelo zanemarjen. Tej zanemarjenosti pa ni vzrok revščina, nego nerazumevanje beograjskega meščanstva za prirodne lepote. In da bi tem meščanom te prirodne lepote bližje odkril, hoče g. minister Žerjav zidati cesto na Avalo za 1.600.000 Din. Tako je vsaj pokazal, kaj mu je bližje pri srcu: ali slovenski volilci ali beograjski meščani. Koliko cest bi g. minister s tem denarjem lahko popravil v Sloveniji, kjer je prošil kroglice!

O DOSLEDNOSTI

v političnem življenju si drznejo govoriti klerikalci v »Domoljub«, listu, katerega edini namen je varati slovensko ljudstvo na korist klerikalne stranke, t. j. par politikujočih duhovnikov, profesorjev in advokatov. O doslednosti hočejo govoriti ljudje, ki so do 1. 1914 bili najhujši habsburgovci in so 1. 1914 peli pesem »Srbe na Vrbe«; 1. 1918 so bili večji Srbi nego Srbi sami in so kratkoma Slovenijo n amilost in nemilost izročili Beogradu; sedaj pa bi Srbe zopet najraje spravili na vrbe. Taka banda hoče govoriti o doslednosti v politiki? Se toliko niste vredni, da bi se pljunilo na vas!

MINISTER LUKINIČ,

mladin, za katerega je stavljen predlog, da se ga naj izroči sodišču radi afere Thurn-Taxis, je »zbolel« in šel na »bolezenski« dopust. Zastopal ga bo — Žerjav! Sodniki, pazite!

KLERIKALNO SLEPARSTVO.

Tigri vlagajo v narodni skupščini interpelacije in predloge za prost izvoz živine, za pospeševanje kmetijstva itd. Štiri ministre so tigri imeli lani. Kaj pa so takrat naredili koristnega za kmeta? Nič! Samo tak proračun so sestavili, da so se potem morali davki povišati. Zakaj takrat niste odpravili carine na izvoz živine in drugih kmetijskih pridelkov? Se vidi, da živite od same sleparije in varanja ubogega kmečkega ljudstva!

NEZRELE LIMONE.

Tov. Pucelj je napisal v zadnji številki »Kmetijskega lista« pod svojim podpisom članek o političnem položaju. Povedal je odkrito in stvarno besedo in žalostna resnica je posebno razlutila znanega večaka nezrelih limon, ki sedi na mestu Pepeta v uredništvu »Jutra« in hrani s svojo bogato duševnostjo »vodilne kroge slovenske inteligence«. Kakor utopljenec pogra bi po en stavek iz beograjskih »Novosti« ga podtakne »londonskemu poslanku«, a drugega iz zagrebškega »Hrvata« in da bi stvar v zvezi z Vel. Laščami zvenela kolikor mogoče pompozno, ga podtakne dr. Lorkoviću. Stavka ne govori ničesar, tudi oba gospoda sta na njih čisto nedolžna, o sporazumu pa mislita oba prav tako, kakor je to zapisal tov. Pucelj v zadnji številki. S te strani ni torej nič zanimivega. Novo pa je to, da argumentira limonski večak sedaj ne samo s tem, da Puceljevo mišljenje ne more biti nikakor pravo, ker je Puceljevo, nego tudi že s tem, da ne more biti pravilno iz enostavnega vzroka, ker je ta nesrečni Pucelj doma iz Velikih Lašč. Pucelj rojstni kraj v slovenski javnosti sicer ni baš na tako slabem glasu, saj so od tam prišli Trubar, Levstik in Stritar, ali čika Dolge ga zapišejo in zanosljajo s tako jezo, da dobi stvar resnično prav neokusen žvenket. Če stvar logično razmišljamo do kraja, ima »Jutrov« članek vendar le nekaj okusa in razumevanja in kako bi z uspehom zrušil ubogega Pucelja še le, če bi bil n. pr. doma iz Logateca, kakor g. Ribnikar ali celo iz Loza, kakor g. Žerjav.

DR. KOROSEC.

Mnogo od moža nismo pričakovali, ali tako plitvega poročila, kakor ga je podal v nedeljo o političnem položaju pred načelstvom klerikalne stranke, bi mu ne bili mogli pripisati. Dr. Sušteršič, Lampe, Krek, kje ste? Celo tako daleč se je spozabil Korosec, da je priznal, da tigri nič ne dosežejo. Kriva je tokrat Pašičeva starost. Seveda nekdo mora biti kriv. Včasih so samostojneži bili krivi klerikalnih neuspehov, sedaj je torej kriva starost g. Pašića. Ze dobro!

Dopisi.

STAJERSKO.

Koprivnica. Matjončkov Anza, tako ga kličemo, je bil nekdanji župan. Takrat ni videl občinskih potov, v kakšni zanikarnosti so bili, da sploh ni bilo mogoče ne z vozom, ne peš po njih. Sedaj pa je občinski tajnik klerikalnega župana sosedne občine. Kot prevzitek dobro ve, da mu ni treba pomagati pri popravilu obč. potov. Iz zavisti, ker je naš župan kmečkega mišljenja, ga je ovadil na poglavarstvo. Najbrž bi imel rad lepe ulice, kakor jih je mogoče kedaj videl v Ljubljani. Imamo tudi dve dični gospodični. Skoroj bo treba z njima na sprehod, toda za take so naše ulice preslabe. Svetujemo jima, naj gresta v mesto, tam so veliko lepše ceste; toda ne samo za en dan, kakor se je to že zgodilo, ampak za delj časa. Ovaduha svetujemo naj molči. Kdor se ni briga za občinska pota, ko je bil sam župan, naj še zdaj pusti našega župana pri miru. Mi bomo že sami vedeli izvršiti popraviljanje potov. Naj pazi na svojo družino, da bo vse v redu, kakor treba, drugače ga bodo lastne hčerke še za kračo zavlekile iz hiše.

Šmarjeta ob Pesnici. Naša kmetijska podružnica je prestala težko krizo. Klerikalci so po lanskem obnem zboru uvideli, da izgubijo vaje v naši podružnici ter so jo hoteli razbiti. Vsi naši nasprotni »voditelji« so se včlanili pri mariborski podružnici, pri kateri po pravilih družbe pač zamorejo zavzeti samo mesta podpornih članov. Iz navedenega je razvidno, da jim ne gre za gospodarski obstoj in napredek, temveč zasledujejo zgolj strankarsko politične cilje. Agitirali so proti tukajšnji podružnici, kritizirali našo galico, akoravno dobro vedo, da jeli njihova gospodarska zadruga galico iste provenijence, samo z razliko — nekaj kron višje. Proti vsem tem klevetam je pristopilo k naši podruž-

nici 37 resnih in odločnih mož. Na obnem zboru dne 1. junija se je ponovno potrdil za predsednika naš zasluzni tov. Thaler Ivan, kot podpredsednik pa tov. Schicker Alojz, tajnik nadučitelj Vanda Mirko, blagajnik tov. Šuman Anton. Odborniki: Dachs Vinco, Deučman Peter, Fekonja Jožef, Jager Janko, Lešnik Franc, Mulec Ivan, Pavalec Jernej, Šantl Alojz. Za delegata na glavni občni zbor družbe je bil enoglasno izvoljen tov. Schicker Alojz. Sklenilo se je prirediti v mesecu juniju dvodnevni kmetijski poučni tečaj, nakupiti po možnosti blagajne kakšen kmetijski stroj itd. Paralelno z našo podružnico se razvija tudi naša poslovna zadruga »Panonija«. Založeni smo z vsemi gospodarskimi potrebščinami ter smo z obratom v prvem mesecu obstoja popolnoma zadovoljni. Edini naš trgovec Hans Baumgartner se hvali, da nas bo »degradiral«. Smatramo pod častjo, odgovarjati takim hujskačem. Vedeli si bodedmo priboriti naše pravice. Tako daleč, kakor naš »Hanzek«, bodedmo skušali najti tudi mi!

Kozjanski okraj. Za ilustracijo »plodonsnega« delovanja okrajnega zastopa naj služijo graditve ceste Lesično—Sv. Urban, katera bi morala biti nazvala »tehničnim zaprekom« in »financijsnim težkočam« že davno gotova. Sicer pa da so tukaj res finančni težkoče, zvemo le od delovodje g. M. Vrečka; ki vedno ugotavlja, da ni in ni denarja. Nimamo pouda dvomiti njegovim besedam že z ozirom na dejstvo, da on kot odbornik okrajnega zastopa in poseben zaupnik načelnika Tomažiča pač dobro pozna razmere. Ta njegova izjava pa nasprotuje zatrdilom okrajnega zastopa, češ da imajo aktivno bilanco. Če pomislimo, da gradi delavstvo cesto skoro zastoj — klerikalni kulukarji —, ker 70 K dnevno brez hrane ne smatramo kot

plačo —, in če pomislimo da je na vseh koncih in krajih treba temeljitih, neodložljivih popravil, ki neprestano kriče po remeduri v klerikalnem okr. zastopu, pridemo do zaključka, da si okrajni zastop Kozje ni stekel prav nobenih zaslug z »aktivno bilanco«. Kot zakrknjen grešnik se okrajni zastop ustavlja spoznanju, da ga dejstva sama bijejo v obraz, in skuša posledice svojega neekonomičnega gospodarstva zvaliti na te, kateri se »drznejo« samostojno in nepristransko razmotrivati vladajoče gnile razmere, dišeče po žveplu. Klerikalnemu dopisniku »Jutra« povemo: Mi ne silimo »v vse mogoče funkcije«, mi le zahtevamo red in zopet red! Kakšen red pa vlada tu? Odbor je sestavljen iz 32 odbornikov. G. načelnik, ali so pa še vsi odborniki živi? Vam je li znano, da je že celih osem odbornikov mrtvih? Ali lahko mrtveci opravljajo svoje funkcije kot odborniki? Mogoče pri kakem glasovanju? Da sta se dva odbornika, gg. Turnšek iz Virštana in Vah iz Buč odpovedala, kakor tudi g. Počivalšek iz Imenega. Vam je li znano? Vam je li znano nadalje, da dr. Fr. Jankovič in dr. Jos. Barle, prvi zdravnik in drugi notar, ki sta tudi odbornika, ne stanujeta že od prejšnjega v Kozjem, temveč v Mariboru? Z drugo besedo: ali veste, da manjka 13 odbornikov? In se piše po »Gospodarju«, da imate »redne seje«. Okrajni zastop sploh več ne eksistira in »načelnik« je le žalostna figura, general brez vojaštva. G. načelnik, kaj ste pripravljeno ukreniti, da se ti nedostaki popravijo? Zahtevamo, da se razpišejo volive v okrajni zastop, da se prana mesta izpolnijo. Konečno si usojamo svetovati, da v bodoče izvolite mišificirati »Slovenca«. »Jutro« ima blamaže za enkrat dosti —, ko sprejema od klerikalcev dopise, ki so čisto neosnovani. Kar se pa gradnje ceste tiče, prosimo pristojnega srezkega poglavarja v Šmarju, naj se zavzame za pospešitev iste in naj izposluje, — že res ni denarja —, da jo dogradi vojaštvo, kot gradi naše slovensko vojaštvo ceste v Srbiji. Na svidenje vam kliče Podsihov.

Iz Slov. Gorice. Produkcija vina v Slov. Goricah v l. 1924 je bila majhna vsled peronospore in toče. Stari kmetje pripovedujejo, da ne pomnijo tako slabega vinskega leta, kar se tiče množine. Kvaliteta je bila srednje dobra. Dasiravno se je pridelalo tako malo vina, ga naši vinogradarji imajo še precej v zalozah ter ni nobenega povpraševanja za istim. Letos se kaže izborna vinsko leto, ki bo povzročilo desetkrat večjo vinski krizo. Če bi imeli v Jugoslaviji kmečko vlado, bi že sedaj skrbela za prodajo vin v jeseni. Ako misli gospodar nekaj kapiti, si najprej preskrbi denar. Tako bi bila tudi dolžnost naše vlade; prej ko bi od nas tirjala grozne in pretirane davke, bi se morala brigati, kje bo dobil kmet denar, da plača davke. Kakor torej izgleda, se naša vlada ne bo brigala za to važno gospodarsko vprašanje. Vinogradarji bomo imeli polne zaloge vina, prodati ga ne bo mogoče, ker ne bo izvoza iz države, davčni uradniki bodo po svoji navadi in z svojo ošabnostjo iztirjavali potome rubeža iz nas davke, mi bomo prisiljeni najeti posojilo, da bomo plačali davke in si nakupili potrebne gospodarske stvari ter bomo plačevali visoke obresti. S tem postanemo ponižni hlapci bank. Tako stojimo kmetje danes pred gospodarskim propadom. Z vinskih cene so itak brezpomembne. Odkod si pomagati? Tu si lahko vzamemo za vzgled gospodarsko vlado, ki se ne briga za naše koristi, ampak samo za to, kako se obdrži na vladi ter sužnjiti nevednega kmeta. Na drugi strani ima vlada dobro organizirano uradništvo sploh, posebno finančno uradništvo, ki pritiska na vinogradnika in gostilničarja tako, da je grozno. Danes dobi vsakdo finančno službo, a vinogradarjem primanjkuje delavcev; v Mariboru pa vidiš se sprehajati po ulicah več financarjev, kot vojakov. Po tretji strani šikanirajo kmeta tudi orožniki. Nekateri so brez srca za kmeta, no je pa tudi precej dobrih, ki upoštevajo sedanji težki položaj kmeta vinogradarja. Pri nas so kmetje, ki imajo velike zaloge jabolenika, ker ga ne morejo nikamor prodati, si zaprosijo točenje pod vojo. Tukaj je navada, da se na vino toču s harmoniko v nedeljo popoldne za kratek čas malo zaigra. Če orožnik to zve, poizveduje kako je bila muzika in končno naznani oblasti. Seveda oblast veruje orožniku in odvzame ubogemu davkoplačevalcu vinotoč, ki ga je imel zato, da bo potom davkov plačal orožnika! Kmetje, zapomnite si, da bo bolje še-le tedaj v naši državi, če se vsi kmetje združimo v eno mogočno državno kmetijsko stranko, kar se bo tudi gotovo zgodilo. Začetek je že storjen z združitvijo Hrvat-

ške seljačke stranke, SKS in zemljoradnikov. Naj si gospoda zapomni, ki nas v sedanjih težkih časih tako hudo pritiska, da je za obupati in da ol računamo z njo ob prvi priložnosti. — Lipovšek.

Jarenina. Slučajno sem čital »Kmetijski list« in »Sl. gospodarja« z dne 28. maja. Priznati mora vsakdo, da je pisal »Kmetijski list« čisto pravilno, »Sl. gospodarja« lažnjivi kljukec, pa je pisal o strašni polomiji sokolske prireditve ter hvalil svojo orlovsko slavnost. Vsi, ki ste bili na sokolski slavnosti, lahko priznate, da Jarenina še ni videla toliko občinstva, kakor dne 17. maja. Bilo je okoli 4—5000 občinstva ter najmanj 150 sokolov in 50 sokolice, iz same Jarenine 30 fantov in 20 deklet, od teh jih je bilo 10 pri telovadbi. Pri orlovski slavnosti pa je bilo 300—400 ljudi ter okoli 40 orlov in 30 orlic, od teh so bili dva in pol iz Jarenine, to se pravi, tretji je na pol trkjen. Sedaj pa presodite, da je »Sl. gospodarja« lažnik. Pripomniti se še mora, da so klerikalni glavači že 14 dni agitirali ter prepovedovali svojim backom, da ne smejo iti k sokolski prireditvi. Nek glavač je celo svojim viničarjem prepovedal udeležbo. Rekel je: »Kateri od mojih podložnih se bo udeležil sokolske slavnosti, se mora takoj pobrati iz stanovanj!« Takšni so klerikalni glavači v Jarenini.

KRANJSKO.

Iz starološke občine. (Protij preganjanju domačih živali.) Sleherni človek, pa naj spada kateremukoli stanu ali ima kakršnikoli obrt, dela in goji tisto, kar ve, da mu je potrebno in koristno. Tako tudi kmet redi in goji svoje domače živali zato, da ima gotovo koristi od njih. Niso v naši kmetijski sredini težki kapitalisti, da bi si zamisljali razne nepotrebne stvari, temveč imamo le najpotrebnejše. Drugi, posebno kapitalisti, lahko gojijo živali, ki so jim v zabavo in šport, kar mnogokrat stane ogromne vsote, a gospodarskih koristi nima nikdo od tega. Lahko gojijo lovci divjačino, da jim pozneje nudi zabavo, a pri temu ni umestno to, da je gojitev divjačine čisto kvarna kmetu in mu škoduje in uničuje to, kar je delal in pridelal s svojim trudom v potu svojega obraza. Seveda se za to škodo kmetu največji del mestnih lovec ni ne zmeni. Dobro, ako hočete imeti zabavo, preskrbite si jo brez škode drugih ali pa nam povrnite škodo, katero nam povzročate z lovom in divjačino. Najpogostejše in najkrivičnejše je pa še to, da poleg škode, katero imamo od lova, brezvestni človeški škodljivci uničujejo in preganjajo z zastupljanjem naše domače živali, ki so nam koristne. Ali ni sramota in krivica, da je

najbrže radi par mladih zajcev moralo poginiti na desetine psov in mačk? Komur so živali, ki so naša last, na poti, naj nastopi javno pri oblasteh, sramota in krivica pa je, da ti neznašni škrici trosijo po gmotivih mestih strup, ki je opasen in smrtonosen za ljudi in živali. Lahko smo prepričani, da preprosto kmet tega ni delal. Kaka opasnost je to sedaj za nevednega otroka, ko se plazi med delom roditeljev na polju po zeleni trati in koliko strahu v tem, da ne pride s krmo ali pašo živini, katera bi brezdvomno poginila in s tem uničila gospodarsko srečo malega, zadolženega posestnika za daljšo vrsto let. Pa to radi par zajcev. Dobro, ko imate toliko časa in denarja v izobilju, povrnite nam škodo, katero nam delajo razni škodljivci n. pr. letošnje leto miši, potem nam ne bo treba imeti koristnih živali, da jih uničujejo. Komur so naše živali v napotje, naj se javi in plača škodo. Vedite, da se zna in je potrebno uporabljati stari izrek: »Zob za zob« in da je zalega divjačine prvo v kmetovih rokah! Tebi pa, slovenski kmet, je tudi že skrajni čas, da se združiš v enotno kmetisko stranko. Ko bo vsa kmetiska masa združena, takrat se bo marsikateri zakon, pa tudi lovski, moral okreniti kmetu v prid, da mu bo ščitil njegovo lastnino. Zato pa, kmet, tvoja dolžnost je, da gledaš in spregledaš! Kmet.

Ribno pri Bledu. Dne 3. junija se je vršil komisijoneli ogled že tolikrat omenjene grofove planine. Tega ogleda se je udeležil vladni svetnik G. Detela, šef agrarskih operacij dr. Spiller, šef okrožnega agrarnega urada dr. Bručič, šumska uprava je zastopal dr. Krafft, grofa Thurna oskrbnik Fišer, planinski odbor Ažman. Ogled je dokazal, da je ribenska planina brez grofove planine veliko premajhna za dobro razvito živinorejo in sirarsko industrijo. Zato je tembolj čudno, kako se je mogla planina, še ne dolgo od tega spremeniti v gozd. Seveda je ogled vse to temeljito ovrgel in grofova planina postane res planina. Pri tem ogledu so vaščani opazili, da so navzoči gospodje res pravi prijatelji planšarstva. To sta najbolj pokazala šefa gg. dr. Spiller in dr. Bručič. Samo radgoviški župan je odšel z zelo kislim obrazom v gozd na pripombo, da so župani danes tukaj samo privatna oseba. Ob koncu se opozarjamo sedanega ministra šum, da da temeljito preiskati, kje je dobil župan mesta Radovljica dovoljenje za tako opustošenje gozda. Če se kaznuje vsakega posameznega revčka kmeta, zakaj drži tukaj šumska uprava roke križem, ko gre za gospoda iz mesta! Ali za bogataše kakor so, ne veljajo zakoni? Zahtevamo, da se poklicani činitelji ganejo!

Shodi in razne prireditve.

Seja mariborskega okrožnega odbora se vrši 14. junija v Celju ob 9. uri dopoldne v hotelu »Pri Pošti«.

V Mediki sestanek krajevne organizacije SKS v nedeljo dne 21. junija ob 8. uri zjutraj.

Na Suhorju bo sestanek krajevne organizacije SKS v nedeljo dne 21. junija ob pol 12. uri dopoldne.

V Semiču se vrši sestanek krajevne organizacije SKS v nedeljo dne 21. junija ob pol 5. uri popoldne.

V Kranju je bila v ponedeljek 8. junija seja okrajnega odbora SKS. Po poročilu tov. Mravljeta je odbor odobril delo pooblaščenega odbora za sporazum in sodelovanje, in enodušno pozdravil skupni nastop vsega podeželskega ljudstva. Tov. predsednik Jožko Benedik je nato določil sejo okrajnega odbora za 6. julija.

Iz seje ljubljanskega okrožnega odbora SKS. Od občnega zbora pooblaščen odbor za sklenitev zveze z SRS je predložil tekst sporazuma, katerega je okrožni odbor v celoti odobril. Iz debate se je razvidelo, da podeželsko ljudstvo splošno odobrava sodelovanje obeh strank. Iz vseh krajev poročajo, da naša borba za pravice kmetov, obrtnikov in delavcev dobiva novih moči in da povsodi prav lepo napredujemo. Na seji je bilo tudi govora o napačnem cepljenju prešičev proti rdečici, o fem pa poročamo na drugem mestu.

Grušova. V nedeljo dne 7. junija je bil pri tov. Lipovšku občni zbor krajevne organizacije, na katerem so se zborovalci enodušno izrekli za sodelovanje in sporazum vseh kmetijskih strank ter odobraval začeto delo. V krajevni odbor za občino Grušova so bili izvoljeni: predsednik Jožef Arnuš, podpredsednik Thaler, tajnik Stanko Strgar, blagajnik Matija Tivadar, odborniki: Jurij Klemenčič, Alojz Neuwirt, Jožef Fekonja, Ludvik Neu-

wirt, Franc Lešnik, Franc Strgar, Dimnik Maks, Šalamun Feliks. Na zborovanju je poročal tov. Lipovšek.

Jurklošter. Tukaj se je vršil dne 1. junija ustanovni občni zbor Kmetijske družnice za okoliš Jurklošter-St. Lenart. Izvoljen je bil odbor: Šmid Alojz, načelnik; Bezgovšek Fr., podnačelnik; Tovornik Franc, tajnik; Guček Anton, blagajnik; odborniki: Deželak Anton, Pušnik Jakob, Franc Knez, Pintar Martin, Anton Jurko. — Sklenilo se je, da družnica, kakor hitro bo mogoče, preskrbi nekaj dobrih bikov in mrjasev. Naročalo se bo tudi vse, kar ima Kmetijska družba v zalogi, in se udje prosijo, da se tozadevno obračajo oni iz Jurkloštra na načelnika, v St. Lenartu pa na tajnika. Družnica bo naročila nekaj rudninskega superfosfata za gnojenje ajde. Naj bi vsaj nekateri naredili poskus, ne bo jim žal. Prepričali se bodo, da bodo denarji, izdani za gnojilo, nosili 300% obresti. Torej korajžo, saj ni nikjer zapisano, da moramo ravno v naših krajih biti z napredkom v kmetijstvu — zadnji. Ako bi se komu videlo, da odbor ni zadosti agilen, naj malo podreza, udje imajo pravico do tega. Tajnik: Tovornik.

Virštanj. (Gledališče). Po zaslugi tukajšnje učiteljice in maturanta Jak. Bovhata iz Verač se je po dolgem cinanju konečno vendar ustanovilo v Virštanju gledališče, ki že žanje prav lepe uspehe. Dasi je imela gđ. učiteljica težave pri zbiranju igralcev, moram vendar konstatirati, da so si isti že s prvim nastopom osvojili občinstvo, ki bi jim tudi bilo, ako bi njihov nastop ne bil tako nesiguren, gotovo z burnimi ovacijami izrazilo svoje zadovoljstvo. Na binkoštni ponedeljek se je vpriporila igra »Anarhist« in »Sovražnik žensk«. Igralci so sicer pokazali dokaj dobre volje, vendar se jim je takoj videlo, da jim manjka prirojene igralske umetnosti. Da jim je ne-

razvijena publika pod sugestijo velikega ugleda glavnih igralcev gđ. učiteljice, gg. Jak. Bovhata in Joška Plevnik tu in tam zaploskalo, nima za stvar odločujočega pomena. Zares umetnica je med igralci pač gospica učiteljica, ki je igrala svojo vlogo z vso dovršenostjo in čuvstvenostjo. Njen nastop je občinstvo elektriziral. G. Bovha je pokazal veliko ljubezni do dela. Omeniti še moram g. Joška Plevnika, ki je nedosegljiv komik. Njegovim nastopom je publika burno ploskala. Vse ostalo igralsko osebo se je potrudilo, da nudi, kar zmore, konstatiram, da ste pri čitanju iger »Anarhist« in »Sovražnik žensk« napravili na mene dober vtis. Isto more doseči predstav, ako je igra podana dovoljno živo; za to pa je

treba šole in vaje. V splošnem se lahko reče, da so ženske v vsem nadkrijevale moške. Lahko rečem, da je gledališče v Virštanju določena krasna bodočnost, če se bodo igralci res posvetili svojemu kulturnemu poklicu, Virštanjani in njih sosedje pa naj gledališču priskočijo z gmotnimi sredstvi na pomoč. Naprej po začrtani poti za narodov blagor! — Plevnik Jurij.

Zg. Ložnica pri Zalcu. Otvoritev Gasilnega doma s službo božjo na prostem bo dne 28. junija t. l. Sprejem tov. društev ob pol 9. uri dopoldne na kolodvoru v Zalcu. Natančni spored se še objavi. Polovična vožnja zaprosena. Tov. društva prosimo, naj nam doposlane objave zanesljivo vrnejo. — Anton Korent, t. č. tajnik.

Novice in razno.

Za tiskovni sklad SKS je daroval tov. Andr. Halbwild v Mariboru 50 dinarjev.

Nenadoma preminul je v starosti 68 let daleko znani, obče spoštovani trgovec in posestnik Franc Prijatelj iz Tržiča pri Mokronogu. Bil je nad 30 let odbornik in odličen delavec pri kmetijski podružnici ter ustanovitelj in vodja vzorne trtnice na Malkovu. Odločno naprednega in do groba zvestega naprednim idejam, so položili v naročje matere zemlji v ponedeljek 8. t. m. Ugledni rodbini naše iskreno sožalje!

Ponesrečil se je v Ptuj na izletu VI. Pirnat, dijak iz Ljubljane. Po noči je padel skozi okno iz prvega nadstropja, kjer je spal. Prebil si je glavo in je kmalu na to umrl. Kako se je nesreča dogodila, se še ne ve.

Cepljenje svinj proti rdečici. Mladinsko »Jutro« je na dolgo in široko pisalo o tem, kako je več sto prašičev v ljubljanski oblasti poginilo radi tega, ker so živinozdravniki baje prejeli iz državnega zavoda za cepiva v Križevcih napačno cepivo in sicer ono, s katerim se povzroči svinjska kuga, ne pa pravo cepivo proti rdečici. Kakor so »Jutrova« poročila po večini do skrajnosti netočna in čisto popolnoma izmišljena, tako tudi prednje o grozovitih posledicah napačnega cepjenja. Preiskava o resničnosti trditve, da se je rabilo napačno cepivo se vodi. Po dosegljivih podatkih lahko povemo to-le: Državni zavod v Križevcih baciovil svinjske kuge sploh ne proizvajajo! »Jutro« je torej stvar prineslo brzokone po naročilu kakega privatnega židovskega zavoda za izdelovanje cepiva, a židovski zavodi raznašajo take glasove zato, da bi se znebili konkurence drž. zavoda. To je eno. Drugo pa je to, da nikjer ni tistih več sto poginulih svinj, o katerih govori »Jutro«, nego je doslej ugotovljeno, da letos ni nič več nesrečnih slučajev, kakor vsako leto v tej dobi. Toliko za danes. Stvar bomo zasledovali naprej. Če se ugotovi, da je res neke storjena kaka napaka, bomo odločno zahtevali kaznovanje krivcev in povrnitev nastale škode. Končno bi svetlovali listom, kakor je »Jutro«, da naj bodo malo previdnejši s takimi poročili. Živinozdravniki in kmetijski strokovnjaki so se morali desetletja mučiti, predno so pripravili kmeta do tega, da je dovolil cepiti svinje proti rdečici. Sedaj pa pride »Jutro« in tako nepremišljeno poroča o stvari, v čisto judovski slogu, da kmeta zopet oplašči proti cepljenju. Se vidi, kakšne pojme imajo mladini o varovanju ljudskih koristi. Židovi!

Vedno nove sleparije se dogajajo z ljudmi, ki žele priti do potnega lista za Zedinjene države ameriške. Bodi-tendar previdni in ne nasedajte goljufom! Obračajte se v takih zadevah vedno na svoje poslance, ki Vam bodo jasno in pošteno povedali, ali bi prošnja za potni list imela uspeh ali ne.

Dne 7. junija je italijanski kralj slavil 25-letnico vladanja. Polentariji so ta dan usta odpirali posebno široko.

Ali je to izrabljanje vere in spovednice? Tovariši iz kranskega okraja nam sporočajo, da so bili na Šmarni gori pri spovedi. Med drugim jih gosp. spovednik praša kaj da čitajo. Odgovorili so mu, da »Kmetijski list«. G. spovednik jim kratko pove, da radi tega ne morejo dobiti odveze. Prašamo gospode iz klerikalne stranke, ali je to izrabljanje vere in spovednice v politične namene ali ne. Lista, ki prednjačita v svoji umazanosti in lažljivosti, »Domoljub« in »Slov. Gospodar«, se v spovednici priporočata, »Kmetijski list« se proklinja. Ako je gospod duhovnikom to prav, je nam tudi, mi se bomo po tem ravnali. Da bi pa to koristilo veri in cerkvi, to pa zelo dvomimo. Vse tovariše, ki se jim kaj takega pripeti, prosimo, da nam to sporoče.

Smrt pod vlakom. 19letni sin nekega tovarnarja v Novem Sadu se je zaljubil v 20letno dekle. Fantov oče je temu nasprotoval, zato sta si zaljubljenca hotela končati življenje. V petek sta odšla iz mesta, da se vržeta pod vlak. Najprej je prišel tovarni vlak, toda nista imela poguma, da bi se vrgla pod lokomotivo. Nato je prišel osební vlak. Fant je dekle objel in se z njo vrgel na progo. Dekle pa se je v zadnjem hipu oprostilo iz objema in odskočilo, a fanta je stroj popolnoma raztrgal.

Umor v letalu. Dne 30. marca t. l. je potoval v nekem letalu z Dunaja v Budimpešto bogati trgovec z dragulji John Laskar iz Stasburga na Francoskem. Pri sebi je imel vrečico briljantov in mnogo denarja. Z njim je potoval neki Savis. Po odhodu z Dunaja se o Laskerju ni več ničesar čulo. Pet dni pozneje pa so našli njegovo truplo v bližini Sopronja na Ogrskem. Savis ga je umoril in vrgel iz letala. Bržkone je napravil to sporazumno z vodjem letala, ker je slednji tudi izginil in se sumi, da ga je Savis istotako umoril. Savis je 8 dni stanoval v Beogradu nakar pa je brez vsakega sledu izginil. Oblasti ga zasledujejo na vse strani.

Velika nemška tovarna za topove Krup je imela med vojno zaposlenih 117 tisoč delavcev. Sedaj ima še 35 tisoč delavcev.

Amerika preganja alkohol z vsemi sredstvi. Sedaj je določila velike nagrade onim, ki bodo poročali oblastem o tihotapeh alkohola. Ovaduhi dobe 25 odstotkov skupička iz prodanega zaplenjenega blaga.

Hitrost zračnega letala (aeroplana). Nek Francoz je sedaj preletel v eni uri 448 kilometrov. Prišel bi torej v eni uri iz Ljubljane v Beograd, kjer vozi sedaj brzovlak 15 ur. Iz Pariza v Moskvo pa bi rabil nekaj manj ko 6 ur. Okoli sveta bi pa prišel v treh dneh.

Ženski poslanci nimajo sreče. — Nemški državni zbor šteje 27 žensk — poslancev. V prejšnjem jih je bilo 33. V angleški zbornici so štiri, prej jih je bilo osem. Očividno se tedaj ženske niso izkazale v politiki. Mogoče pa še pride njihov čas.

POROTE.

Ljubljana, 2. junija. Danes je stal pred poroto Josip Weithauser, 23letni konjederec z Brezij. Lani oktobra je šel v Strahinju s fanti vasovat. Trkal je na okno Strupijeve hiše, kjer sta spali dve pastirici. Domači sin Anton Strupi ga je odganjal. Vasovalec je Strupija tako ranil z nožem, da je ranjeni v dveh urah umrl. Porota je Weithauserja radi uboja obsodila na 3 leta težke ječe.

Ljubljana, 2. junija. Drugi je prišel na vrsto 24-letni Peter Mekinc iz Štepanje vasi. Dne 16. februarja je bila v Kregarjevi gostilni v Štepanji vasi pustna veselica. Fantje so pili čez mero in je končno prišlo do pretepa, pri

kateremu je hlapec Vinko baje napadel Mekinca, a Mekine je pri bram-bi udaril Vinka tako močno po glavi, da je počila lobanja in je Vinko v treh dneh umrl. Mekinc je radi prekoračenja silobrana dobil 5 mesecev zapora, očetu rajnega Vinkota pa mora plačati odškodnine 4055 Din.

Novo mesto, 2. junija. Tu se je danes vršila razprava proti 26-letnemu posestnikovemu sinu Fr. Glaviču iz Kamenc. Dne 17. oktobra sta bila Alojz Potočar iz Potočarske vasi in Janez Bele napadena od dveh roparjev v bližini Langerjeve grajščine v Bršljinu. Roparja sta streljala. Le gošta meglja je pomagala, da strelji niso zadeli. Eden ropar je pobegnil, drugi je bil Glavač. Dobil je pet let težke ječe.

Celje, 2. junija. Prva razprava se je tukaj vršila proti J. Roštoharju, posestniku v Razborju. Je hud nasilnež. 9. aprila zvečer je v pijanosti metal kamenje v hišo M. Brečka. Ljudi, ki so ga hoteli umirti, je napadel. Martin Palčnik je dobil tak udarec po glavi, da je po 4 dneh umrl. Roštohar je dobil 5 let težke ječe.

Ljubljana, 3. junija. Na redu so požigalci iz Mošenj, A. Sitar, Franc Boncelj in njegova žena. Prvi je zažgal po naročilu slednjih dveh pri Valjavcu v Mošnjah. Sum je padel na Bonclja kot Valjavčevega sovražnika in so ga zaprli. Žena je hotela dokazati, da so v Mošnjih požari tudi tedaj, če Bonclja ni doma. V to svrhu je podkupila Sitarja, da je zažgal še pri posestnici Odrovi. Vse to je prišlo na dan. Razpava pa se ni končala, ker se morajo še poiskati spisi o tem, ali je Sitar res bil že duševno bolan.

Novo mesto, 3. junija. Zopet alkohol. 18. januarja so se v Trebnjem v gostilni Uhan napili in stekli. Slučajno pride Anton Mišič in začne fante miriti. Kolarski pomočnik J. Šepić pa maha z nožem in zadene Mišiča v prsi, da je v nekaj trenutkih umrl. Porota je smatrala, da je Šepić storil to v silobranu, zato je dobil samo tri mesece težke ječe. Tudi druga razprava tega dne je v zvezi s pijačo. Obtožen je Andrej Strikl. V Poljanah so fantje 30. novembra cel popoldan popivali. Prišlo je zopet do pretepa in ob življenje je prišel J. Schauer, ker ga je Strikl ranil z nožem. Razprava je bila v svrhu zaslišanja novih prič preložena.

Celje, 3. junija. Pohajač Franc Košanec je izvrši celo vrsto vlomov in tatvin, tako pri Koholju v Celju, v grad Novo Celje pri Zalcu, v kapelico sv. Jurija v Zagrebu. Zaprli so ga, to-da 1. junija 1924 je v zaporu v Celju z roparjem Koprivcem napadel paznike. Tri paznike sta roparja pobila na tla in pobegnila. Koprivca so že drugi dan dobili, Košanec pa je vlomil v lovsko kočjo Rahuša v Lisci nad Celjem in gotovo tudi še drugod. 19. julija so ga ulovili v Nemčiji. Dobil je 9 in pol leta težke ječe. — Isti dan je bil Stefan Balgač iz Beltincev v Prekmurju obsojen radi raznih tatvin na tri leta težke ječe.

Ljubljana, 4. junija. V Sostrem so se 25. januarja t. l. fantje stekli. A Habjan je vsled ran umrl. Obtožen je A. Strah. Radi prekoračenja silobrana je dobil 6 mesecev težke ječe. — 35 letni zidar in potepuh iz Ljubljane je iz jeze, ker mu gostilničar Ahčin pri Sv. Duhu ni dal več pijače, hotel zažgati gostilničarjev dom. Isti je vrgel iz kapelice M. Franketove v Kamniku soho sv. J. Nepomuka. Razen tega je obtožen potepuštva in beračenja. Obsodba se glasi na 5 let težke ječe.

Novo mesto, 4. junija. Na smrt je obsojen Milan Esapović, ki je oktobra 1924 v Vrbski vasi pri Krškem ubil posestnika Verdela in ženo.

Celje, 4. junija. Isti dan je v Celju bil na smrt obsojen 30-letni Josip Hodko radi zverinskega umora trgovca Kraljčica v Dobovi pri Brežicah.

Gospodarstvo.

NESTROKOVNJAKI — ŠKODLJIVCI KMETIJSKEGA GOSPODARSTVA.

Po prirodno-znanstvenem načelu se vse na zemlji neprestano razvija in izpopolnjuje, da se more vzdržati pri življenju, kateri pojav imenujemo tudi zakon evolucije. Toda na žalost moremo pri nas baš v kmetijem kot najvažnejšem stanu v državi konstatirati, da se splošnemu napredku delanja nalašč ovire in da se produktivnemu kmetkemu človeku mečejo pole-na pred noge. Vsled obstoječega družabnega reda vidimo v kmetijskih obratih na vplivnih mestih ljudi, ki kmetijstvu nikakor niso v korist, marveč pogostokrat v občutno škodo. So ponajveč iz vojaškega, policijskega, sodnega ali kakšnega drugega pokli-

ca privandrani elementi, ki jim je napredno kmetijstvo neznana stvar in kateri vsled svojega nadživalskega egoizma hočejo živeti na račun tujega dela udobno, brezskrbno življenje. Imenujemo jih nestrokovnjake v kmetijstvu ali kmetijske zajedalce.

Zemlja v naši državi je bogata vsled ugodnega podnebja in plodovitosti tal, toda siromašna na gospodarski opre-mi in kmetijsko-strokovnem osebu. Imamo cele kraje, kjer se orje še z lesenim plugom, kakor pred 1000 leti, in obsežna veleposestva, ki jih nadzorujejo nevesčaki, bodisi kakšen bivši pisarniški sluga, penzioniran stražnik ali orožnik, ali kak doslužen oficir, n. pr. na veleposestvu Križanskega reda pri Veliki Nedelji, na veleposestvu grajščine Vinarija pri Slov. Bi-

strici, na veleposelstvu grofa Attemsa v Slov. Bistrici itd. Pomislimo, ali more takšen neuk človek ustrezati svoji nalogi, t. j. poučiti kmetijskega delavca o načinu obdelovanja zemlje, o pomenu gnojenja in umni uporabi umetnih gnojil, o mogočnosti zvišanja poljskih in drugih pridelkov itd. Da vodi uslužbenec posle, ki jih docela ne razume, je znak neurejenosti kmetijskih razmer v državi.

Poglejmo, kako je v tem oziru v drugih, naprednejših državah, n. pr. v Čehoslovaški republiki, kjer je število kmetovalcev s srednje- in visokošolsko izobrazbo tako veliko, da ti izobraženci vozijo gnoj na njive in negujejo domačo živino. Tam pa gotovo ni mesta za penzionirane državne uslužbence iz vojaštva, policije, sodne službe ali drugod, ki bi, nesposobni za izvrševanje svojega prvotnega poklica, lenobo pasli v kmetijskih obratih. Ob priliki poučnega izleta na Čehoslovaško so naši kmetovalci videli marsikaj zanimivega, kar bi tudi v naših krajih in razmerah dobro došlo. Proč torej s paraziti kmetijskih gospodarstev iz kmetijske službe, iztrebimo zajedalec kmetijskega stanu, ako hočemo dati našemu kmetijstvu pravo podlago in dvigniti produkcijo do najvišje stopnje v svrhu izboljšanja naše plačilne bilance.

Kmetijsko gospodarstvo kot najvažnejši študij mora biti na višini vsakokratne znanosti. To dosežemo s skupnim požrtvovalnim delom vseh kmetijskih strokovnjakov v državi in sicer najlažje na ta način, če uredimo službene razmere uslužbencev v kmetijski stroki s primernim zakonom ter odstranimo nevesčake. Le izkušeni kmetijski strokovnjaki morejo pravilno reševati kmetijska in socialna vprašanja ter s tem prispevati k splošnemu napredku v državi.

Kmetijska veda seveda ne sme izgubiti vezi s prakso, radi katere je nastala. Iz prakse preko znanosti za prakso — je geslo modernega kmetijstva. — Vekoslav Štampar, ekonom.

UPORABA REAGENČNIH SREDSTEV PRI NAPRAVI BAKRENO-APNENE ZMESI.

Da je za uspešno obrambo proti peronospori potrebno škropljenje s snovmi, ki zamorejo uničiti kati bolezn, o tem je prepričan dandanes že vsak vinogradar. Med temi snovmi zavzema pač še vedno najvažnejše mesto »Bordoška« zmes ali raztopina modre galice ter apna, katere uporaba je pri nas v splošnem najrazširjenjša; tudi so se ljudje še najbolj priučili nje uporabi. — Le žal, da se pri napravljanju iste mnogokrat zelo greši, kar se sorazmerno seveda tudi maščuje: škropljenje ne kaže večkrat dovolj uspeha, drugič zopet je bil efekt škropljenja preintenziven, — v obeh slučajih vzlic normalni množini modre galice in navidez pravilnemu postopku. V takih in enakih slučajih dolži se navadno galico, pri čemur pada seveda senca i na trgovca, odnosno firmo, kjer se je galica dobavila. In vendar je tega navadno kriv vinogradar sam — med drugim vsled prepovršnega pripravljavanja iste za škropljenje. Poleg raznih drugih napak, ki se delajo ob tej priliki, imam v mislih nepravilno dodajanje apna raztopini galice. Naš vinogradar dela to — in tako je v ogromni večini — brez vseh umetnih, pa kaj praktičnih pripomočkov. Apno dodaje raztopini galice — boljše bi bilo obratno — kar »na oko«; pri tem igra barva navadno glavno vlogo. Ko se mu zazdi, da je barva »ta prava«, mešanica primerno gosta — kar spozna pod prsti — je ta za škropljenje gotova. Na ta način se zgodi le prevečkrat, da je mešanica prejaka (dodano premalo apna), kar ima za posledico, da se nežni deli mladike posmodijo, ali je pa raztopini dodano preveč apna, kar povzroča, da je zmes pregosta, škropljenje nerodnejše, na listih se pa napravi nekaka skorja in zmes ne učinkuje dovolj.

Dasi obstoje teoretski nekaka načela, v kakšnem množinskem razmer-

ju morata biti v raztopini medsebojno galica in apno, vendar praktično to zadeti je le v premnogih slučajih nemogoče, kar zavisi od kakovosti apna, vode, ki se rabi itd. Da se temu nedostatk odpore, uporabljajo se pri napravi bakreno-apnene zmesi že davno sredstva, ki zanesljivo kažejo potrebno množino apna v raztopini; to so takozvana »reagenčna« sredstva. Izmed teh sredstev sta v rabi najbolj modri in rdeči lakmus-papir, ter beli fenoltalein-papir (Phenoltalein-Papier), katera je dobiti poceni v vsaki lekarni. Ta papirja, namočena v raztopini lakmus-tinkture odnosno fenoltalina, imata lastnost ob dodajanju apna reagirati, t. j. kazeta, da-li je raztopina mogoče še kislja (premalo apna), ali pa, da je že dovolj nevtralizirana. Tako modri lakmus- in beli fenoltalein-papir pordečita, ko je v raztopini dovolj apna, nasprotno rdeči lakmusov papir ob zadostni množini apna pomodri. Paziti je le, da se ne preizkuša mešanice prepozno, ko se je dodelo mogoče že preveč apna, kajti tudi v tem slučaju ostane papir samo rdeč odposno moder ter ne izpreminja barv dalje. Najboljše torej ob dodajanju apna prej že parkrat preizkusiti, ko v dobro premešani raztopini reagenčni papir pordeči odnosno pomodri, z dodajanjem apna prenehati; mešanica je nevtralizirana, galica in apno v njej sta v pravem razmerju. Razume se, da se lahko doda mešanici še nekaj več apna po uvidevnosti posameznika, da je to potrebno; n. pr. v vlažnih letih. — Kakor razvidno, postopek uporabe reagenčnih sredstev je enostaven, strošek malenkosten, korist uporabe očitna in bi bilo le želeli, da se jih naši vinogradarji v bodoče poslužujejo.

Posavec.

Peronospora. Kakor je bilo pričakovati, se je peronospora prvi dni junija res že pojavila. Sedaj je treba čimprej vinograde v drugič poškopiti,

po cvetju pa v tretjič. Obkrat škropimo dobro po grozdju in pridenemo na sto litrov škropiva po 200 do 250 gr. sulikola. — B. Skaličky.

Za mlekarstvo šolo. Dne 2. junija se je vršilo v Škofji Loki zborovanje raznih gospodarskih združenj ter občin škofjeloškega okraja za usnanovitev državne mlekarke šole v Škofji Loki. Merodajni uradi naj bi vendar že enkrat rešili to tako pereče vprašanje! Seveda, kadar gre za kmečke koristi, ima vremena!

Izletniki kmetijske šole. Vinarska in sadjarska šola v Mariboru — kakor i druge kmetijske šole — sprejema letno stotine za kmetijsko stroko bolj ali manj resnih izletnikov. S strokovnega vidika sprejema posestnike drage volje, saj je to zanje tudi častno, vendar vse ob pravem času. Na primer za binkošti so se prijavile kar tri večje šolske ekskurzije, ki žele celo prenočišča in hrano v zavodu. Nekaj več obzirnosti je pa le potrebno tudi napram kmetijskim šolam — že radi namenečencev, ki so redno silno zaposleni in rabijo tudi malce oddiha, katerega jim naj vsaj nekaj ur nudi praznik. Ako ima kmetijsko-šolski objekt za njega posetnika res kako strokovno vrednost, potem se že izplača, da si ga ogleda ob primernejšem času, ob delavniku, ko se vsaj vidi tudi njega redno obratovanje. Še večje zlo pa je z ekskurzijo, ki kar vdere v zavod, ne da bi se bila prej pravočasno prijavila. Pravi zanimanec za kmetijsko stroko kaj takega ne stori. Prav za binkoštno izlete so pa primerni številni drugi kraji, ki so za take prireditve urejeni in še prav hvaležni. — Andrej Zmave.

Živinski sejem 3. junija v Ljubljani. Prignali so 288 konjev, 2 žrebci, 49 volov, 36 krav, 13 telet in 561 prešičkov za rejo. Prodali so 62 konjev, 22 volov, 16 krav, 10 telet in 402 prešička. Cene: Konji 10 do 20 tisoč Din par; prve vrste voli po 10 Din kg žive teže, druge vrste 9, tretje po 8 Din.

Debele krave 7 do 9, klobasarice 3.50 do 5.50 Din. Teleta po 12.50 do 14 dinarjev. Prešički po 90 do 200 Din po velikosti in kakovosti.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 5. junija je bilo pripeljanih 356 svinj in 1 koza. Cene so bile sledeče: mladi prašički stari 5—6 tednov 45—95 Din, 7—9 tednov 100—150, 3—4 mesece 225—300, 5—7 mesecev 350—425, 8—10 mesecev 625 do 750, 1 leto stari 1000—1300, 1 kg žive teže 12—14.50, kg mrtve teže 15 do 17.50. Prodanih je bilo 199 komadov.

Tržne cene v Mariboru dne 1. junija 1925. (V dinarjih.) Govedina 12 do 20, teletina I. 20—22, II. 15—17, svinjina sveža 15—30, slanina 25—27, slanina papricirana 30—35, prekajena 30—40, mast 28—32, svinjska 38 do 40, kozlič komad 50—100, konjsko meso I. 10—12, II. 7—9, piščanec majhen 12.50—25, piščanec večji 26—30, kokoši 40—45, puran 90, raca 40, 1 liter mleka 2.50—3, smetane 12—14, 1 kg masla surovega 40—44, kuhane 50—60, sir ementalški 100—120, polementalški 60—80, trapistovski 35, jajca komad 0.85—1, črešnje kilogram 12—18, slive suhe 16—18, pšenica 5, rž 4.50, ječmen 4.50, oves 4, koruza 3, proso 4.50, ajda 3, fižol 4—5, grah 4—6, leče 10, 1 q sena sladkega 37 do 62.50, otave 50, ovsene slame 37.50 do 45, 1 m³ trdih drv 175—200, mehkih drv 125—150, 1 q premoga trboveljskega 44.50, premoga velenjskega 27 do 30, 1 kg kislega zelja 3.50—4, kisle repe 2.

Edino najboljši šivalni stroji in kolesa so le **JOSIP PETELINC-a** Ljubljana (blizu Prešernovega spomenika ob vodi) znamke **Gritzner, Phönix in Adler** za rodbinsko, obrtno in industrijsko rabo. Pouk v vezenju in krpanju brezplačen. Večletna garancija. Delavnica na razpolago. Telefon 913.

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani Marijin trg šte. 8 sprejema hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter jih obrestuje najugodnejše. Vezane vloge obrestuje po dogovoru. — Podeljuje proti dobremu poročstvu osebne, trgovske in obrtne, posebno kratkoročne kredite.

„PANONIJA“ osrednja gospodarska zadruga Maribor Meljska ulica 12 (na dvorišču) nudi svojim članom: umetna gnojila — galico žveplo — rafijo — cement koruzo. — Vzalogi ima tudi krajnike za ograje. — Preskrbuje tudi vse gospodarske in gospodinjne potrebščine.

Največje vrtnarsko podjetje v Jugoslaviji **„VRT“**, Džamonja in drugovi, družba z omej. zav., Maribor. Največji izbor raznovrstnih plemenitih sadnih dreves (cepov) v najplemenitejših vrstah in v vseh oblikah. Plemenite vinske trte na američanskih podlogah, kakor tudi cepe in podloge istih. Seme selenjave, cvetja in gospodarskih rastlin. Cvetje v lencih in rasno ukrasno grmovje in dreve imamo. Zahtevajte cenik! celo leto. Zahtevajte cenik!

Za pomladansko posetev lanu imamo na razpolago 1a **RUSKO LANENO SEME**, katero oddajamo pod lastno ceno. Mohanična vrvarna, terilnica lanu in konoplje ter predilnica **ANTON ŠINKOVEC d. d.**, Grosuplje pri Ljubljani.

ŠPAGO dreto in vse vrste vrtnarskih izdelkov ter v to stroko spadajoče blago dobite v skladišču „KONOPJUTA“ v Ljubljani, Gosposvetska 2.

TISKARNA „MERKUR“ TRG-INDUSTRIJSKA DELAVŠKA DRUŽBA LJUBLJANA SIMON GREGORIČEVA ULICA 13. TELEFON ŠTEV. 552.

Tiska knjige, časopise, letake, posetnice, razglednice, kuverte, brošure, račune, pravila, cenike, lepake, vse trgovske in uradne tiskovine v eni ali več barvah. LASTNA KNJIGOVARNICA.

Prve novosti pomladnega in letnega blaga. Prepričajte se pred nakupom Da se dobi dobro in trpežno blago za moške in ženske obleke in vse druge potrebščine, samo češki izdelek pri **Češniku** Ljubljana — Lingarjeva ulica Opozorjam neveste in ženinke pri nakupu opreme (bališa)! Šivilje - krojače Cene znatno padle! Posredstva strogo postena! Lesni izdelki odev - - - - Konjski koci.

Otroške majce, kopalne hlače, nogavice v vseh barvah, uzorčaste flor in patent žepni robci, brisalke, klovi v vseh barvah, platno, šifon, kravate, jedilno orodje, vilice, nože, žlice, zajemalke, alpaka, aluminijum in pocinkane, palice, nahrbtnike, sukanke, parfume, razna mila. **Potrebščine za šivilje, čevljarje, krojače in sedlarje.** — Cepilne nože, škarje za trte, britve najcenejše edinole pri **Josip Petelinc** poleg Prešernovega spomenika ob vodi Ljubljana Telefon 913.

Kje se najbolje kupi, je brez dvoma znano **„Pri nizki ceni“** **IGN. ŽARGI, Ljubljana, Sv. Petra c. 3.** Nudi cenj. odjemalcem veliko izbero potrebščin za krojače in šivilje, razno damsko, možko in otroško perilo. Najcenejše bluze damskih oblek od 90 Din naprej. Jumperjev — vsakovrstnih modnih nogavic. — Velika izbira raznih kravat, svilenih pletenih samovozničev itd. Na debelo in drobno. Po znižanih cenah.

Ljubljanska posojilnica Telefon št. 9. r. z. z. o. z. Telefon št. 9. Ljubljana, Mestni trg št. 6. obrestuje vloge zelo ugodno in sicer vloge, ki jih izplačuje brez odpovedi, po 8%, vloge z enomesečno odpovedjo, . . . 10%, vloge z trimesečno odpovedjo, . . . 12%, vloge z šestmesečno odpovedjo . . . 14%. Izvenljubljanskim vlagateljem so na razpolago položnice, da nimajo s pošiljanjem denarja nikakih stroškov. Jamstvena glavica za vloge znaša že nad 11 milijonov Din Posojila daje le proti popolni varnosti, proti vsaj trikratnemu kritju na vključbo in na poročilo. Inkaso faktur in menic. Trgovski krediti.

Prometni zavod za premog D. D. V LJUBLJANI prodaja premog IZ SLOVENSKEGA PREMGOVNIŠTVA vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo **INOZEMSKI PREMOG IN KOKS** vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča češko-slovaški in angleški koks za tivarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete. NASLOV: Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 15/11.

Agrarni biro Dipl. agr. A. Jamnik, Ljubljana Selenburgova ulica 7, I. nadstropje (v hiši Jadransko-Podunavske banke). Strokovni nasveti, preskrbovanje vseh kmetijskih potrebščin, strojev, gnojil itd. najbolj in edino varno z najameno glede dobrote ter izvirnosti in brez-pogojno ceneje kot kjerkoli (po tovarniških cenah), pomoč pri novčevanju kmetijskih proizvodov. — Posredovanje pri nakupu in prodaji zemljišč in pri iskanju posojil. Pouk v kmetijskih davčnih zadevah. Strokovnim vprašanjem je za odgovor priložiti 22 Din (8 litr), če kdo želi kaj kupiti potom Agrarnega biroja, priloži pismu za odgovor 2 dinarja.

Za predstoječo sezijo nudi **„EKONOM“** osrednja gosp. zadruga v Ljubljani, r. z. z. o. z. Kolodvorska ulica šte. 7 **KOSE** turške z etiketo 65 cm po Din 28.— 70 cm po Din 29.— 75 cm po Din 30.— »Vulkan« z etiketo 65 cm po Din 27.50 70 cm po Din 28.50 75 cm po Din 29.50 Plamenite z etiketo 65 cm po Din 29.— 70 cm po Din 30.— 75 cm po Din 31.—